

af borgerlige rettigheder, hvorimod det i stk. 2 hedder: „Den, der er dømt for strafbart forhold, kan dog udelukkes fra at udøve virksomhed, som kræver en særlig offentlig autorisation eller godkendelse, såfremt det udviste forhold begrundes en nærliggende fare for misbrug af stillingen eller hvervet.“ Ifølge § 79 kan den, der udøver sådan virksomhed, ved dom for strafbart forhold frakendes retten til at fortsætte hermed. Disse regler tager ikke naturligt sigte på forhold, der omfattes af en lov om ministeransvar, jfr. herom kommissionsbetænkningen side 75, sp. 1.

Det forekommer imidlertid lidet tænkeligt, at en minister, der dømmes i henhold til en sådan lov, bør kunne forblive i sit embede, i hvert fald hvis han idømmes frihedsstraf. Navnlig for at forebygge fortolkningstvivl med hensyn til anvendelsen af straffelovens §§ 78 og 79 må det anses for rettest klart at tilkendegive i loven, at embedsfortabelse kan idømmes af rigsretten ved siden af hæfte eller fængsel. Uanset at parlamentariske konsekvenser normalt vil være nærliggende, forekommer det naturligt, også når det gælder ministre, i første række at betragte spørgsmålet om ministerens egnethed til fortsat at beklæde sit embede som et domstolsanliggende. Forslagsstillerne kan derfor ikke være enige i kommissionsflertallets synspunkt, at dette spørgsmål under parlamentarismen ikke har praktisk betydning.

§ 8, stk. 2, svarer til § 10, stk. 2, i loven af 1939. I stk. 3 omhandles strafansvarets *forældelse*. § 10, stk. 4, i loven af 1939 fastsatte — bortset fra mellemtilvalget til rigsdagen — en frist på 2 år, der i kraft af henvisningen til borgerlig straffelovs § 94 efter bestemmelsen i dennes 1. punktum ville løbe „fra den dag, da den strafbare virksomhed eller undladelse er ophørt“.

Medens borgerlig straffelovs § 92 bestemmer, at strafansvaret efter kapitel 16 om forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv ikke forældes, har man fundet det rimeligt at foreskrive forældelse af det særlige ministeransvar efter denne lov, idet man samtidig foreslår dels en generel forældelsesfrist på 5 år uanset straffens størrelse (i modsætning til straffelovens § 93), dels en anden fiksering af fristens begyndelsestidspunkt end straffelovens, der her ikke forekommer hensigtsmæssig.

Forslagsstillerne mener, at forældelsesfristen ikke bør begynde at løbe, forinden folketinget er blevet bekendt med det pågældende forhold og har haft mulighed for at tage stilling til, hvorvidt der skal rejses tiltale. En sådan mulighed vil foreligge, når forholdet er *fremdraget* i folketinget, d. v. s. fra tingets talerstol eller på anden måde i henhold til reglerne i folketingets forretningsorden, såsom §§ 20 og 21.

Til § 9.

I tilknytning til den nærmere bestemmelse af ministrenes ansvar mener man, at det bør fastslås, at en minister er erstatningspligtig — og dette selv om strafansvaret under særlige omstændigheder bortfalder ifølge § 8, stk. 1, 3. punktum — efter dansk rets almindelige regler, som man ikke har fundet anledning til at fravige. Som anført i kommissionsbetænkningen side 68, sp. 2, vil der herefter kunne pålægges ministeren erstatningsansvar for uagtsomt forhold, selv om uagtsomheden ikke er grov, en naturlig parallel til betingelserne for strafansvar, jfr. bemærkningerne til § 7, stk. 2; heri afviger forslaget fra loven af 1939 § 11, hvorefter erstatningsansvaret var betinget af forsætligt forhold eller „grov tilside-sættelse af sine embedspligter“.

Der vil næppe være nogen procesretlig mulighed for, at private, der måtte have lidt tab, vil kunne få spørgsmålet om erstatning herfor påkendt under rigsretssagen, idet dette må indbringes for de ordinære domstole. Man har dog fundet det rigtigt, bl. a. for at forebygge en modsætningsslutning, udtrykkeligt at fastslå, at erstatningspligten også gælder over for andre end statskassen.

I stk. 2 har man fundet det rigtigt at give hjemmel for, at en erstatning til statskassen efter omstændighederne kan nedsættes eller bortfalde. Dette er på linje med synspunkter i den i 1959 afgivne betænkning om statens og kommuners erstatningsansvar; men uanset om og hvornår generelle lovregler på dette område måtte blive vedtaget, må det anses for rettest udtrykkeligt at fastslå en sådan regel, når der lovgives særskilt om ministeransvar. Da reglen kun angår forholdet mellem en minister og statskassen, vil dens udformning ikke kunne præjudicere fremtidige regler om statens ansvar for tredjemand.